

Εφετείου Αιγαίου 13/1972,

Πηγή: Ε.Ε.Δ. 31/72 σελ. 217

Περίληψη: Ο νόμος 551/1915 ρυθμίζει μόνον την ευθύνη του εργοδότη εν περιπτώσει εργατικού ατυχήματος. - Παν έτερον πρόσωπον, υπαίτιον του εργατικού ατυχήματος, ευθύνεται κατά το κοινόν αστικόν δίκαιον. - Τρίτον πρόσωπον, διάφορον του εργοδότη, θεωρείται και το υπό τούτου προστηθέν. - Εν περιπτώσει επιλογής της εν τω νόμω 551/1915 αξιώσεως προς αποζημίωσιν, ο παθών ή οι εν τω νόμω οριζόμενοι δικαιούχοι διατηρούν ακεραίας τας εκ του κοινού δικαίου αξιώσεις των κατά παντός τρίτου υπαίτιου του ατυχήματος. - Έκτασις ευθύνης κατ' άρθρον 930 εδάφιον γ' Α.Κ.

Απόφαση Δικαστηρίου

Προεδρεύων ο Εφέτης κ. ΓΕΩΡΓ. ΚΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΣ

Εισηγητής ο Εφέτης κ. ΠΑΥΣ. ΛΑΜΝΙΑΔΗΣ

Δικηγόροι οι κ.κ. Γεώργ. Δρακάκης, Γεώργ. Θρεψιάδης

Εκ των άρθρων 1, 2 και 8 του νόμου 551/1915 σαφώς προκύπτει, ότι δι' αυτών ρυθμίζεται, κατ' εξαίρεσιν από των κανόνων του κοινού δικαίου, η έναντι του εργάτου ευθύνη προς αποζημίωσιν μόνον του εργοδότη ή κυρίου της επιχειρήσεως και του υπεργοδότη ή υπεργολάβου, ως και η έκτασις αυτής, ένεκα βιαίου συμβάντος, εξ ου έπαθεν ούτος, είτε τούτο προήλθεν εξ αμελείας του εργοδότη, είτε και άνευ τοιαύτης τούτου. Εν άρθρω δε 16 του αυτού νόμου ορίζεται, ότι, όταν το ατύχημα δύναται ν' αποδοθή εις δόλον του εργοδότη ή των υπ' αυτού προστηθέντων ή επήλθεν εν επιχειρήσει, εν η δεν ετηρήθησαν οι όροι ασφαλείας, οι προβλεπόμενοι ειδικώς υπό ισχυόντων νόμων, διαταγμάτων ή κανονισμών, ο παθών ή τα αντ' αυτού κατά τας διατάξεις του άρθρου 6 δικαιούμενα πρόσωπα, έχουν την επιλογή όπως ασκήσωσι κατά των εκ του νόμου τούτου υποχρέων, εις ους δεν καταλέγεται και ο προστηθείς υπό του εργοδότη, είτε την εκ του εξαιρετικού τούτου δικαίου παρεχομένην αυτοίς αξίωσιν αποζημιώσεως, είτε την εκ του κοινού αστικού δικαίου. Εάν δε ήθελον προτιμήσει την πρώτην αξίωσιν, εν τη περιπτώσει ταύτη διατηρούσι την κατά το κοινόν δίκαιον προσήκουσαν αυτοίς αξίωσιν εναντίον παντός άλλου προσώπου, όπερ τυχόν είναι υπαίτιον, είτε εκ δόλου, είτε εξ αμελείας, του ατυχήματος, διάφορον όμως του κατά τον εξαιρετικόν τούτον νόμον υποχρέου, τοιούτο δε είναι, ήτοι πρόσωπον διάφορον και το υπό τούτου προστηθέν (Α.Π. 31/1930, Θέμ. ΜΑ' σ. 500, Α.Π. 217/1930, Θέμ ΜΑ' σ. 801, Α.Π. 331/1964, ΕΕΔ 23, 662, Εφετείου Αθηνών 3507/1970, ΕΕΔ 30, 234, παρατηρήσεις Έρσης Πριμικήρη-Γαρυφάλλου υπό την υπ' αριθ. 1003/1962 Εφετείου Αθηνών εν ΝοΒ 19 σ. 1425-1426). Ετέρωθεν διά της διατάξεως του άρθρου 930, εδάφ. γ' του Α.Κ. ορίζεται, ότι η εξ αδικοπραξίας ευθύνη προς αποζημίωσιν δεν αποκλείεται εκ του λόγου ότι άλλος υποχρεούται προς αποζημίωσιν, προκρινθέντος ούτω δι' αυτής όπως, αντί να αποκομίζη ο αδικοπραγήσας ωφελήματα εκ πράξεων τρίτων, αίτινες δι' αυτόν είναι ξένα, αναγνωρισθή τουναντίον εις τον αδικηθέντα δικαίωμα, όπως επιδώξη την απόληψιν και της εκ της αδικοπραξίας αποζημιώσεως και της συνομολογηθείσης ή εκ του νόμου οφειλομένης υπό τρίτου παροχής (Α.Π. 86/1962, ΝοΒ 10 σ. 630, Α.Π. 147/1953, ΝοΒ 1, 189). Η αντίθετος υποστηριζόμενη άποψις, δεχομένη, ότι ο υπό του εργοδότη προστηθείς υπαίτιος του ατυχήματος δεν θεωρείται τρίτος (ήτοι πρόσωπον διάφορον του ευθυνομένου κατά τον νόμον 551), εν τη εννοία του άρθρου 16 § 3 αυτού και ότι επομένως δεν χωρεί εναντίον του η υπό της εν λόγω διατάξεως προβλεπομένη κατά τα προεκτεθέντα αγωγή του κοινού αστικού δικαίου (Χρ. Οικονόμου, Δίκαιον Εργατικών Ατυχημάτων § 660, σελ. 814, Τζιτζιλήρης, ΕΕΔ 16, 913 γνωμοδότησις Ολομελείας Ν.Σ.Κ. 646/1956, ΕΕΔ 15, 873, γνωμοδότησις Παπαφράγκου-Κουμανταράκη Θέμ. ΚΣΤ' σ. 632, Εφετείου Αθηνών 1003/1969, ΝοΒ 19, 1422 με μειοψηφίαν), αντίκειται εις το σαφές γράμμα του νόμου και την ανεπίδεκτον διαφόρου ερμηνείας έννοιαν αυτού.

Επί του προκειμένου ιστορείται εν τη αγωγή ότι ο σύζυγος της εναγούσης, υπηρετών ως μηχανικός α' εις το εν αυτή πλοίον, ούτινος πλοίαρχος ετύγχανεν ο εναγόμενος, κατά την διάρκειαν του πλου από Αμβέρσης εις Καναδάν, ασθενήσας βαρέως εκ καρδιακού νοσήματος, απεβίωσεν ένεκα της επιδειχθείσης ασυγγνώστου αδιαφορίας και αμελείας του εναγομένου, παραλείψαντος την παροχήν των πρώτων βοηθειών και ειδικώτερον μη σπεύσαντος να ζητήση διά του ασυρμάτου ιατρικάς συμβουλάς και οδηγίας περί του πρακτέου, είτε εκ της ξηράς, είτε από παραπλέοντα πολεμικά σκάφη του αμερικανικού ναυτικού και εν ανάγκη να μεταφέρη τον ασθενή εις τον πλησιέστερον λιμένα και μεριμνήση διά την εισαγωγήν του εις κλινικήν ή νοσοκομείον κλπ., διώκεται δε δι' αυτής η καταψήφισις του εναγομένου εις το εν αυτή ποσόν αποζημιώσεως: α) διά στέρησιν της αναλόγου διατροφής της εναγούσης, β) δι' έξοδα κηδείας κλπ. είναι νόμιμος, στηριζομένη επί των προμνησθεισών διατάξεων, εν συνδυασμώ προς τα

άρθρα 914, 928, 1391, 297, 298 Α.Κ., μη επηρεαζομένης, κατ' ακολουθίαν των προαναπτυχθέντων, της ενδίκου κατά του εναγομένου αξιώσεως, εκ του γεγονότος ότι η ενάγουσα ήγειρε κατά της (προστησάσης τον εναγόμενον) πλοιοκτητριάς εταιρίας τας από 17.11.1966 και 17.2.1967 αγωγάς της, διωκούσας την κατά τον νόμον 551 αποζημίωσιν εξ εργατικού ατυχήματος, επελθόντος εις τον παθόντα σύζυγον της εναγούσης εκ βιαίου συμβάντος εν τη εκτελέσει της υπό της αυτοίς πλοιοκτητριάς (εργοδότιδος) εις τούτον, δυνάμει της συνδεούσης αυτούς συμβάσεως εργασίας, ανατεθείσης υπηρεσίας και τελικώς επέτυχε να εισπράξη την τότε αιτηθείσαν, επιδικασθείσαν δε διά της, επί των ως ειρηται αγωγών, υπ' αριθ. 1142/1968 τελεσιδικίου αποφάσεως του πρωτοδικείου Πειραιώς, αποζημίωσιν. Έσφαλον συνεπώς αι εκκαλούμεναι αποφάσεις (εξ ων η μεν μη οριστική τοιαύτη του εισηγητού προέτεινε την απόρριψιν της αγωγής, η δε οριστική, απορρίψασα την αγωγήν ως νόμω αβάσιμον, επί τη ασυστάτῃ κατά τα προειρημένα αιτιολογία ότι "η ενάγουσα, επιλέξασα την αποζημίωσιν του νόμου 551/1915 και λαβούσα μάλιστα ταύτην παρά της εργοδότιδος, πλοιοκτητριάς εταιρίας, προστησάσης τον νυν εναγόμενον πλοίαρχον, εξήντησε το προς αποζημίωσιν εκ του ατυχήματος απορρέον, νόμιμον, προς αποζημίωσιν δικαίωμά της κατά των προσώπων τούτων και δεν νομιμοποιείται παθητικώς κλπ."). Πρέπει όθεν να γίνη δεκτόν το δι' όλων των λόγων της εφέσεως υποβαλλόμενον σχετικόν παράπονον, εξαφανισθώσιν αι προσβαλλόμεναι αποφάσεις κατ' άρθρον 535 § 1 Κώδ. Πολ. Δικ. και αναπεμφθή η υπόθεσις εις το αυτό δικαστήριον προς κατ' ουσίαν έρευναν αυτής.

Σχόλιο: Η ανωτέρω δημοσιευομένη απόφασις του Εφετείου Αιγαίου δέχεται ότι επί εργατικού ατυχήματος, δι' ο υπαίτιον είναι πρόσωπον διάφορον του εργοδότου, ο παθών ή οι εν τω νόμω οριζόμενοι δικαιούχοι, δικαιούνται να στραφώσι και κατά του εργοδότου, όστις ευθύνεται έναντι τούτων εκ της αρχής του επαγγελματικού κινδύνου, αντικειμενικώς, προς καταβολήν της εν τω ν. 511/1915 αποζημιώσεως και κατά του τρίτου, όστις, ων υπαίτιος του ατυχήματος, ευθύνεται κατά τας διατάξεις του κοινού αστικού δικαίου εις πλήρη αποζημίωσιν (σχετ. Α.Π. 331/1964, εισηγητής Στ. Σταυρόπουλος, ΕΕΔ 23, 662, Εφ. Αθηνών 3507/1970 εισηγητής Ι. Γεωργανάς, ΕΕΔ 30, 234, ένθα σημειώσεις μας και παραπομπαί εις ομολογίαν και θεωρίαν μετά των υποστηριζόμενων αντιθέτων απόψεων, Πρ. Τρικάλων 550/1967, εισηγητής Ν. Ανδρουτσόπουλος, ΝοΒ 15, 671, Ζέπου, Ενοχ. Δικ. Ειδ. Μέρως, έκδοσις Β', παράγραφος 31, σελίς 807 επόμ.).

Ός τοιούτον δε, διάφορον του εργοδότου, πρόσωπον νοείται και το υπό του εργοδότου προστηθέν (Εφ. Αθηνών 3507/1970, ένθ' ανωτέρω, Πρ. Αθηνών 7621/1951, ΕΕΔ 10, 749 και αυτόθι παραπομπάς, Πρ. Αθηνών 7109/1951, ΕΕΔ 10, 1222, Γ. Ροϊλός, περί επαγγελματικού κινδύνου, παράγραφος 45).

Ίδετε περί του νομικού χαρακτηρισμού της τοιαύτης παραλλήλου ευθύνης, εργοδότου και τρίτου, ως και της δυνατότητος αναγωγής εις την υπ' αριθ. 550/1967 απόφασιν Πρ. Τρικάλων, ένθ' ανωτέρω, και αυτόθι σημειώσιν της συντάξεως.

Περαιτέρω, η ανωτέρω δημοσιευομένη απόφασις εν συνεπεία προς τα υπό τε της θεωρίας και της νομολογίας γενόμενα αποδεκτά (Α.Π. 81/1951, εισηγητής Κ. Γκολφινόπουλος, ΕΕΔ 10, 372, Α.Π. 147/1953, εισηγητής Σ. Μαυρομιχάλης, ΕΕΔ 12, 553, Εφ. Αθηνών 3507/1970, ένθ' ανωτέρω, Αποστολίδης, Ενοχ. Δίκαιον, παράγραφος 264, αριθμ. 5 Βάλληνδας, επί άρθρου 930 Α.Κ., Καυκάς, παράγραφος 2 επί άρθρου 930 Α.Κ.), δέχεται οτι ο προστήσας, όστις είναι υπαίτιος του εργατικού ατυχήματος, ευθύνεται αυτοτελώς εις αποζημίωσιν και δη πλήρη, ακόμη και αν η ζημία αποκατεστάθη υπό ετέρου προσώπου.